

Utbildningsinspektion i Karlbergsskolan

UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

1. Normer och värden
2. Kunskaper
3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete
6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde. Rapporten ger således inte en heltäckande beskrivning av all pågående utbildningsverksamhet inom enheten vid den aktuella tidpunkten.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter liksom jämförelser med jämförbara verksamheter är också betydelsefulla vid bedömningarna och för slutsatserna med krav på åtgärder och förbättringar. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Skolform	Antal elever/barn
Grundskola:	434

Utbildningen vid Karlbergsskolan omfattar grundskolans årskurs 6 till 9.

Karlbergsskolan är belägen i centrala Köping och byggd i etapper 1908, 1949 och 1959. Skolan är renoverad och ombyggd 1983 och 2002. I anslutning till den senaste ombyggnationen startade också verksamheten för årskurs 6.

Flertalet elever har kort skolväg.

Kollegiet består av 38 lärare som delar på 33 lärartjänster. Skolans personal är uppdelad i fem arbetslag. Fyra arbetslag är knutna till ämnen, exempelvis arbetslag1 matematik och naturorienterande ämnen, arbetslag3 svenska och språk och ett arbetslag kallas övrig personal. I senast omnämnda arbetslag ingår bland andra skolsköterska, kurator, elevassistent, specialpedagog. En lagledare från varje arbetslag ingår i ledningsgruppen tillsammans med rektor och biträdande rektor.

För att få en mer nyanserad bild av skolors betygsresultat än enbart genom att tillhandahålla de faktiska betygsresultaten som skolor uppnår, har Skolverket utvecklat SALSA (Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala SambandsAnalyser). Verktöget jämför i en statistisk modell kommuners och skolors faktiska betygsresultat avseende "andel elever som uppnått målen" respektive "genomsnittligt meritvärde" med ett modellberäknat värde. I denna beräkning tas hänsyn till bakgrundsfaktorer som föräldrars utbildningsnivå, andel elever med utländsk bakgrund och fördelning pojkar/flickor i kommuner och skolor.

Skolresultat och skolbeskrivning i Köping kommun

Skola	Antal pojkar	Andel elever med utländsk bakgrund		Föräldrars sammanvägda utbildningsnivå	Andel elever som uppnått målen	Modellberäknat värde	Avvikelse/Residual	År
		födda utomlands	födda i Sverige					
Rikssnitt	51%	9%	5%	2,11	75%	—	—	2002
Karlbergsskolan	45%	3%	5%	2,12	74%	79%	−5%	2002

Genomförandet av inspektionen i Karlbergsskolan

Skolverket sände den 13 juni 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektionsteamet med ansvar för inspektionen vid Karlbergsskolan har bestått

av undervisningsrådet Mariette Dennholt och experten Robert Johansson. Besök i Karlbergsskolan genomfördes den 17 september och den 18 november 2003.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Karlbergsskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem samt på Köpings kommuns och Karlbergsskolans hemsidor.

Vid inspektionen av Karlbergsskolan genomfördes formella intervjuer med rektor, biträdande rektor, elevvårdsteamet, lärare, elevrådets styrelse, elever i årskurs 7 och 9 samt föräldrar. Under inspektionen fördes även samtal med personal i personalrum och elever på rast.

Bedömning

Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanernas mål framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. I läroplanerna anges också att barn och elever skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön samt få ett reellt inflytande över utformningen av utbildningen. På samma värdegrund vilar verksamheten inom det offentliga skolväsendet för vuxna.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet med skolans värdegrund och läroplanernas mål att sträva mot.

Vid inspektörernas besök under lektioner i Karlbergsskolan upplevdes att eleverna respekterar varandra och visar hänsyn. De arbetade på väl i olika situationer och de gånger elever visade bristande respekt för varandra ingrep lärare.

I Karlbergsskolan kallas elevvårdsteamet för stödteamet. Stödteamet har tagit fram ett material som heter Tillsammans. Syftet med Tillsammans är att främja goda relationer i klassen, att trygghet och respekt skall genomsyra verksamheten samt att förebygga mobbning och utanförskap. Tillsammans omfattar kompetensutveckling för personal och två pärmar med material färdigt att användas för lärare och elever. För eleverna i årskurs 8 anordnas fyra förmiddagar med "livskompetens". Dessa upplevs mycket positivt av både elever och personal.

Eleverna i Karlbergsskolan upplever att de har en bra skola samt att de trivs och känner trygghet i skolan. Det visar också resultaten från elevhearingen som

återfinns i kvalitetsrapporten. Enligt samma kvalitetsrapport anser 86 procent av de föräldrar som besvarat enkäten att deras barn är trygga i skolan.

För elever som börjar årskurs 6 finns en modell för inskolning. Alla elever bjuds in till Karlbergsskolan i mitten på maj det år eleven går årskurs 5. Kontaktläraren har inskolningssamtal med elev och föräldrar före skolstart. Första skoldagen på Karlbergsskolan är endast elever i årskurs 6 på plats. Under andra skolveckan bjuds föräldrarna till skolan och all personal presenteras.

I Karlbergsskolan uppfattar många elever att rektor är ute bland eleverna och att han ingriper i olika situationer där det fordras.

I Karlbergsskolan har man ett system med kontaktlärare. Varje kontaktlärare ansvarar för ungefär 15 elever och de träffas knappt två timmar per vecka fördelat på två tillfällen. Eleverna är nöjda med kontaktlärarsystemet och att det är fler än en lärare som ansvarar för varje klass.

Elevråd hålls en gång per månad i Karlbergsskolan. Styrelsen som utgörs av sju elever träffas före elevrådet och förbereder ärenden, rektor deltar ibland. Vid elevrådet medverkar fyra elever från varje klass, sammanlagt 24 elever, och två vuxna ur personalen och rektor. Överlag tycker eleverna, vid inspektionen, att skolan lyssnar på deras synpunkter. De nämner bänkar utomhus och en skateboardramp som exempel där de fått gehör för sina idéer. Klassråd har man, när det förekommer, på den tiden som elever och kontaktlärare har tillsammans. Varannan vecka går elever och lärare en promenad vid ett av dessa tillfällen. Det är också denna tid som kallas elevens val på elevernas schema. Dessa lektionspass använd även för kontaktlärarens information.

Skolverkets inspektörer bedömer att elevernas inflytande över sin egen lärandeprocess i Karlbergsskolan är begränsat. Eleverna i Karlbergsskolan upplever inte att de är med så mycket i planeringen av det egna lärandet. Det finns undantag i något ämne och bland några lärare som eleverna och lärarna lyfter fram vid inspektörernas intervjuer. I ett ämne utvärderar eleven sitt eget resultat, efter varje arbetsområde, och har möjligheter att tycka till om undervisningen. Enligt målen i arbetsplanen för Karlbergsskolan 2001 skall ansvarskännande främjas genom att eleverna är med och planerar sin undervisning, gör egna målbeskrivningar och ges tid för individuell planering. På skolan saknas dock gemensamma rutiner för elevers planering eller utvärdering av lärandet och skolarbetet.

Sammanfattningsvis har inspektionen visat att Karlbergsskolan utgör en trygg miljö för eleverna och att det sker ett mycket bra utvecklingsarbete kring värdegrundsfrågor genom stödteamet och Tillsammans som ligger väl i linje med de nationella målen. Skolverkets inspektörer finner att elevrådet i Karlbergsskolan fungerar på ett föredömligt sätt. Inspektörerna bedömer att eleverna ofta saknar inflytande över sitt eget lärande och att arbetet med att skapa ett gemensamt synsätt på dessa frågor bör förbättras.

Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Målen för lärandet anges i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Vid inspektörernas intervjuer och lektionsbesök i Karlbergsskolan samt i den dokumentationen av mål i olika ämnen, som inspektörerna tagit del av, uppfattar vi att fokus ligger på mål att uppnå. Elevernas aktiviteter på lektioner och i diskussioner gav inte Skolverkets inspektörer intrycket av att elever förstår de skillnader som är mellan uppnåendemål och strävansmål enligt kursplanerna. Eleverna beskrev skillnaden som att man behöver vara smart, plugga mer, läsa läxorna ordentligt osv. för att få ett högre betyg. I några ämnen och för en del lärare får eleverna reda på de olika betygskriterierna, för godkänd, väl godkänd och mycket väl godkänd, innan arbetet startar.

I kvalitetsrapporten för Karlbergsskolan 2002 redovisas måluppfyllelsen som andel elever som lämnade Karlbergsskolan utan betyg i svenska (6 %), engelska (6 %) och matematik (9 %). Rektor uttrycker, i samband med dessa resultat, farhågor för ett sämre utfall till våren 2003. Andel elever som uppnått målen i alla ämnen respektive inte nått målen i ett eller flera ämnen ligger på för riket genomsnittliga värden.

I Karlbergsskolan används dataprogrammet Historik för att registrera närvaro/frånvaro för samtliga elever. Programmet ger en god överblick av frånvaron på skolan och möjligheten att effektivt rapportera frånvaro till hemmet för enskilda elever.

Under höstterminen i årskurs 8 och 9 finns en mitterminsblankett, som läraren skall fylla i för elever som riskerar att inte nå målen.

Sammanfattningsvis bedömer Skolverkets inspektörer att eleverna i Karlbergsskolan bör ges en större möjligheter till att, i en vidare mening, informeras om de kunskaper som efterfrågas i olika kursplaner. Särskilt gäller det de kunskaper som lyfts fram i strävansmålen för de olika ämnena. Inspektörerna vill göra skolan uppmärksam på betydelsen av en systematisk dokumentation och analys av elevernas kunskapsutveckling.

Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med föräldrar, barn, elever respektive de vuxenstuderande i arbetet med att forma en god miljö för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I Karlbergsskolan arbetar stödteamet, som består av biträdande rektor, kurator, specialpedagog, studie- och yrkesvägledare samt skolsköterskan, med stor kunskap och entusiasm enligt inspektörernas uppfattning. Stödteamet har vägledning för personal och kamratstödjare samt driver projekten Tillsammans och Livskompetens. Karlbergsskolans elevvårdplan är omfattande och aktuell.

Skolsköterskans arbete i Karlbergsskolan sker i enlighet med bestämmelser i skollagen. Skolhälsovården deltar i det förebyggande arbetet.

I Karlbergsskolan finns ett handlingsprogram vid mobbningsärenden. Antimobbningsteamet i Karlbergsskolan har funnits länge. Det består av sex personer, en skolledare, tre lärare, en fritidspedagog samt en elevassistent. I ett informationsblad till föräldrar, "Mobbas ditt barn", finns förutom information om teamet också telefonnumret till Labyrinten. Labyrinten är en fritidslokal. Antimobbningsteamet arbetar efter ett fastställt mönster. Om det inte sker någon förändring efter ett första samtal med mobbaren kontaktas föräldrarna. En enklare dokumentation görs enligt en mall (vem, vilka och vad). Ett ärende i antimobbningsteamet är inte avslutat förrän den som är utsatt anser det. Teamet bedömer att de får kännedom om den mesta mobbningen på skolan. Personalen uppfattar teamet som väldigt alert. Enligt vad inspektörerna erfarit är antimobbningsteamet känt bland eleverna.

I Karlbergsskolan finns kamratstödjare. Innevarande läsårs kamratstödjare utsågs bland elever i årskurs 8 förra läsåret. Lärare kunde lämna förslag och elever lämna intresseanmälan. Kurator och skolsköterska har genomfört 2,5 dagars utbildning för kamratstödjarna. Där ingick bland annat möte med polis, socialsekreterare och Diakonia, en biståndsorganisation.

Labyrinten är en fritidslokal som sköts av en skolvärdinna och en fritidspedagog som även ingår i antimobbningsteamet. Där finns aktiviteter under raster och eftermiddagar. Eleverna beskriver att de kan spela spel lyssna på musik, läsa läxor och samtala. Fritidspedagogen ansvarar även för en idrottsförening och ingår i mobbningsteamet. Det finns också en cafeteria i matsalen som även den är uppskattad av eleverna. Eleverna upplever miljön i cafeterian som "tyst". Personalen är omtyckt av eleverna. Labyrinten och caféet erbjuder alternativa möjligheter till att knyta kontakter mellan vuxna och elev. Utemiljön är både elever och föräldrar mindre nöjda med.

Sammanfattningsvis bedömer Skolverkets inspektörer att elevvårdsteamet i Karlbergsskolan bedriver ett förebyggande arbete som är föredömligt. Inspektörerna finner också att antimobbningsteamet är känt, har en dokumentation och fungerar bra. Handlingsprogrammet vid mobbningsärenden behöver emellertid ses över. Inspektörerna vill här framhålla att ett handlingsprogram skall utgå från det vidare begreppet kränkande behandling och även belysa kränkande behandling mellan vuxen och elev. Inspektörerna vill även understryka vikten av att involvera elever och föräldrar i framtagandet av gemensamma regler och ett handlingsprogram och även informera om planen.

Labyrinten och caféet bedrivs enligt inspektörerna på ett föredömligt sätt och kan bidra till en högre måluppfyllelse i arbetet med att forma en god miljö för utveckling och lärande. Det är också inspektörernas bedömning att de olika personalgruppernas samarbete främjar elevernas utveckling och lärande.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå målen skall främst utformas av de lärande och personalen. I förskolan och skolan skall detta ske i samverkan med hemmen. De nationella läroplanerna, andra statliga bestämmelser och kursplanerna ger dock också vissa anvisningar för arbetet. Det finns riktlinjer för stöd, betygssättning och utvecklingssamtal, utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid, etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper och färdigheter barnen, ungdomarna och de vuxna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att närma sig målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Skolverkets inspektörer har fått kännedom om att personalen tidigare bedrev ett utvecklingsarbete som innebar att eleverna skulle sätta upp egna mål och arbeta med en större grad av självständighet, "Kabbemodellen", men att skolans omfattande ombyggnationen kom emellan. Inspektörerna har uppfattat att det finns på ämnen som arbetar med mål inför varje arbetsområde och där eleverna kan göra en egen bedömning av sin kunskapsutveckling.

Vid olika intervjuer har det framkommit att den variation som eleven möter i arbetssätt och kunskapssyn i Karlbergsskolan i första hand bestäms av skillnader mellan olika lärare. En del lärare uttrycker att de har en stor variation i val av metoder och att de prövar olika sätt att kontrollera hur väl eleverna förhåller sig till målen. En lärare uttrycker att eleverna skulle behöva tränas på fler ställen. Någon gemensam syn på elevernas lärande och de kunskaper som efterfrågas i styrdokumentet har inspektörerna inte noterat eller fått ta del av vid lektionsbesök och intervjuer.

Stödteamet i Karlbergsskolan träffas en gång per vecka. Stödteamet arbetar med att skapa rutiner för elever i behov av särskilt stöd. Lyftet är en verksamhet för elever i behov av ett särskilt stöd. Det finns olika sätt att anmäla sig till Lyftet. Eleven kan meddela kontaktläraren eller föräldrar kontaktar skolan. Kontaktläraren kan också kontakta stödteamet. Informationskedjan finns beskriven i ett dokument. I stödteamet sker en prioritering av insatserna. Enligt vad inspektörerna erfar erbjuder Lyftet i första hand stöd i svenska och matematik samt stöd för någon enskild elev i engelska. I Lyftet arbetar fem lärare i en omfattning av drygt tre tjänster.

Upprättandet av åtgärdsprogram görs av specialpedagog och undertecknas av specialpedagogen, lärare, elev och förälder. Föräldrarna uttrycker en oro till inspektörerna för att inte skolan skall ha möjligheter att hjälpa alla elever i behov av särskilt stöd. Denna kritik har även förts fram till ansvariga politiker. Det är föräldrarnas uppfattning att skolan vill göra ett så bra arbete som möjligt. Inspektörerna vill göra skolan uppmärksam på behovet av en rutin på skolan för att säkerställa att åtgärdsprogram utarbetas för alla elever i behov av särskilda stödåtgärder.

Två elever har undervisning i olika stor utsträckning på Karamellen. Skolan skriver en remiss till kommunens resursenhet som tar upp ärendet och gör en prioritering. Eleverna på Karamellen har sin tillhörighet på Karlbergsskolan. Vid behov hålls en elevvårdskonferens. Det har vid inspektionen framkommit

att rektor inte närvarar regelbundet vid elevvårdskonferens, vilket inspektörerna kan konstatera inte är förenligt med författningarnas krav.

Enligt vad inspektörerna uppfattat förekommer det IG-varningar i årskurs 6 och betyg i form av godkänd i årskurs 7. De flesta betygen sätts enligt eleverna utifrån poäng och prov, i de ämnen där prov är vanligt.

I många ämnen finns lokala mål att uppnå för årskurs 6 och 7 samt betygs-kriterier för alla betygssteg årskurs 8 och 9. Dessa finns även utlagda på skolans hemsida. Under inspektörernas besök i Karlbergsskolan noterades inte något aktivt arbete med att bryta ner och konkretisera målen för aktuella områden. Inspektörerna frågade eleverna i många olika situationer om de var medvetna om målen för det arbete som pågick och om skillnaderna mellan strävansmål och uppnåendemål. Eleverna beskrev skillnaden som att man behöver vara smart, plugga mer, läsa läxorna ordentligt osv. för att få ett högre betyg.

Skolan har olika former av kontakter med elever och föräldrar. "Vandra runt samtal" i årskurs 9, föräldramöte årskurs 6, samtal i grupp för tre–fyra elever med föräldrar i årskurs 7 samt utvecklingssamtal. Inspektörerna kan konstatera att skolan inte erbjuder ett utvecklingssamtal per termin. Föräldrarna uppskattar "vandra runt samtalen" för då har de möjlighet möta att flera undervisande lärare. Det finns ingen generell metod för att följa upp vad som bestäms på ett utvecklingssamtal. Inspektörerna bedömer att det behövs en tydligare dokumentation i förhållande till målen inför samtalet.

Förutom sitt arbete i stödteamet har studie- och yrkesvägledaren enskilda samtal med elever och samtal i grupp för att vägleda och stödja eleven i sitt val inför gymnasiet. Studie- och yrkesvägledaren samarbetar med ansvariga för gymnasiets Individuella program kring elever som saknar behörighet på vårterminen.

Eleverna genomför prao under två veckor i årskurs 9. Eleverna berättar för inspektörerna att prao är "helbra". I årskurs 8 görs studiebesök i grupp.

Sammanfattningsvis bedömer Skolverkets inspektörer att det i Karlbergsskolan finns ett mycket väl fungerande elevvårdsteam och att teamets arbete är i linje med läroplanens mål avseende normer och värden. Inspektörerna bedömer att elevvårdsteamet har en mycket bred syn på sitt uppdrag och en stor förmåga att utnyttja varandras kompetenser. Inspektörerna konstaterar att det står i strid med bestämmelserna att rektor inte närvarar vid alla elevvårdskonferenser. Inspektörerna bedömer att skolan genom Lyftet kan erbjuda elever en bra stödundervisning. Inspektörerna vill dock göra skolan uppmärksam på att det

i grundskoleförordningen inte står något om att denna stödundervisning skall inskränkas till tre ämnen.

Inspektörerna bedömer att skolans arbete med att dokumentera elevernas måluppfyllelse, utifrån kursplanernas och läroplanens mål, bör förbättras med vägledning av läroplanen. Inspektörerna konstaterar att det inte är acceptabelt att personal använder betyg eller betygsliknande omdömen i diskussionen med elever som går i årskurs 6 och 7. Det är inte heller acceptabelt med IG-varningar.

Skolverkets inspektörer bedömer att det i Karlbergsskolan finns många olika typer av föräldrakontakter som är bra och uppskattade av föräldrarna. Inspektörerna konstaterar att det inte är förenligt med författningarnas krav att elever och föräldrar inte erbjuds ett utvecklingssamtal per termin.

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för barnomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre arbete. Sammantaget har dessa skyldigheter att se till att rätten till utbildning tillgodoses. Fristående huvudmän har motsvarande ansvar även om de inte alltid omfattas av målen och riktlinjerna för det offentliga skolväsendet.

Frågor som tas upp vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

I Karlbergsskolan strävar rektor efter fler pedagogiska diskussioner och ett ämnesövergripande samarbete. Detta uppfattas tydligt av personalen. I uppgiften att få till stånd pedagogiska diskussioner har rektor gett lärarna i uppdrag att auskultera hos varandra. Rektor ser också ökade möjligheter för att nå målen genom en förändring av arbetslagen. Alla i personalen är inte helt överens om att förändringarna skulle ge önskad effekt. Skolverkets inspektörer bedömer att en diskussion kring kunskapssyn, i personalgruppen, och en gemensam formulering av målsättningar skulle öka måluppfyllelsen i Karlbergsskolan.

Rektor genomför årligen en så kallad elevhearing. Resultatet återkopplas till elevrådet och tas även med vid den årliga utvärderingen i kommunen. Resultaten är dock inte kända av flertalet elever och föräldrar som vi samtalat med under inspektionsbesöket. Karlbergsskolan upprättar en kvalitetsrapport tillika kvalitetsredovisning årligen och genomför kommunövergripande enkäter. Inspektörerna erfar att kvalitetsredovisningen sammanställs av rektor. Som extra och prioriterade områden för detta läsår räknas elevernas delaktighet och ansvar samt föräldrainflytande. Skolans kvalitetsredovisning diskuteras vid de regelbundna utvärderingsdagarna med politiker och tjänstemän i kommunen. Det pågår ett utvecklingsarbete på skolan som syftar till att enkäter ska kunna besvaras via nätet. Det finns dock brister i kvalitetsredovisningen avseende val av mål som skall utvärderas, metoder som används samt analyser och förslag på åtgärder.

Under läsåret 2003–2004 pågår ett Språk-, Läs- och skrivprojekt samt ett matematikprojekt i Köpings kommun. Karlbergsskolan ingår liksom alla andra enheter i kommunen. Matematikprojektet syftar till att upprätta en åtgärdsplan för att komma tillrätta med elevernas bristande kunskaper och färdigheter i matematik. På Karlbergsskolan är två nyckelpersoner utsedda. Det finns i kommunen två samordningsgrupper som har till uppgift att styra och leda respektive projekt. Språk-, läs- och skrivutvecklingsprojektet har kommit längst. På skolan finns en lägesbeskrivning klar och en screening har genomförts.

Sammanfattningsvis bedömer Skolverkets inspektörer att rektor är förtrogen med verksamheten och på ett bra sätt tar ansvar för övergripande funktioner. Inspektörernas uppfattning är att rektor bör fortsätta driva sina ambitioner

kring en gemensam pedagogisk grundsyn för att elevernas rätt till en likvärdig utbildning skall kunna tillgodoses. Inspektörerna bedömer att det systematiska kvalitetsarbetet bör förbättras, både när det gäller vilka mål som utvärderas, metoder som används samt analyser och föreslagna åtgärder. Framförallt vill inspektörerna betona vikten av att göra elever, föräldrar och personal mer delaktiga i kvalitetsarbetet. Inspektörerna finner vidare att Språk- läs och skrivprojektet samt matematikprojektet är bra exempel på samverkan mellan enheter och ett utvecklingsarbete mot högre måluppfyllelse.

Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Inom en viss utbildning skall det också finnas möjligheter för eleverna att individuellt göra val av kurser eller ämnen.

Granskningen gäller om möjlighet till utbildning ges i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till utbildning behandlas.

Timplanen har setts över i hela kommunen och Karlbergsskolan har med anledning härav en reviderad timplan.

Av timplanen framgår att elevens val omfattar 1,5 timme per vecka i årskurs 6 och 1,8 timmar per vecka i årskurs 7, 8 respektive 9. I Karlbergsskolan skall elevens val äga rum inom ramen för kontaktlärsystemet. Under dessa knappt två timmar per vecka kan eleven själv välja innehåll utifrån behov och önskemål. Samma tid används också av kontaktläraren för att dela ut information, gå promenader m.m. Inspektörerna bedömer att det är osäkert om elever i Karlbergsskolan erhållit undervisning i elevens val enligt de timmar som anges i timplanen.

Vid information inför årskurs 6 upplyses alla elever och föräldrar om möjligheten till undervisning i svenska som andraspråk. Inga elever läser svenska som andra språk. Inspektörerna vill göra skolan uppmärksam på behovet av att informera de elever som har ett annat språk än svenska som modersmål om möjligheten att vid behov undervisas i svenska som andraspråk.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolan bör se över undervisningen inom ramen för elevens val. Inspektörerna bedömer vidare att skolan bör förbättra sin information till elever med annat modersmål än svenska för att trygga elevens möjligheter till utbildning enligt gällande bestämmelser.

Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I Karlbergsskolan finns 33 lärartjänster och de allra flesta är behöriga för uppdraget. En lärare är obehörig. Personalomsättningen är låg och består i stort sett av pensionsavgångar. Personalen uppfattar det som att resursen för kompetensutveckling har minskat generellt. Skolverkets inspektörer fick inte uppfattningen att det fanns en generell policy för kompetensutveckling. Den så kallade KAK-dagen, en gemensam kompetensutveckling mellan Köping, Arboga och Kungsörs kommuner, är uppskattad av personal men uppfattas som dyr. ITiS projekt och portfolio är exempel på fortbildning som har förekommit.

I kommunen sköts skolmaten centralt. Eleverna erbjuds flera olika rätter varje dag. Inspektörerna bedömer skolmåltiden som mycket bra.

I Karlbergsskolan finns hiss och ramper som möjliggör för en rullstolsbunden att nå de flesta utrymmena. Vid inspektionen fanns ingen elev med rörelsehinder på skolan.

I Karlbergsskolan är korridorerna många och i flera plan. De flesta korridorerna är rena och välskötta på väggar och skåp men i andra korridorer är det klottrat. Byggnaden med alla sina olika korridorer gör det svårt att ha överblick över eleverna. Ett problem som många, elever och vuxna, tog upp är den bullriga miljön i korridorer och trapphus.

Ombyggnationen 2002 innebar bättre utrymmen för eleverna, fler grupperum och högre standard. Det blev ett lyft för laborationssalarna och teknikundervisningen. Studiehallen/biblioteket är uppskattat av personal och elever. Det är ett härligt rum som erbjuder och inbjuder till många olika aktiviteter. Böckerna står i flyttbara hyllor och går att dra undan.

I studiehallen finns fyra datorarbetsplatser med möjlighet att söka information. En del lärare utnyttjar studiehallen mer andra mindre. I direkt anslutning till studiehallen finns 20 datorer. Det pågår en systematisk utbildning på Word och enklare datakunskap för årskurs 6. Tanken är att verksamheten skall expandera.

Den så kallade ö-resursen¹, som bestäms centralt i kommunen, anser rektor vara för låg. Särskilt investeringar i ny teknik, som datorer, kostar mycket.

Enligt rektor kommuniceras detta till förvaltningen. Andra läromedel som böcker m.m. finns i en acceptabel omfattning enligt elever, personal och skolledning.

Sammanfattningsvis finner Skolverkets inspektörer lokalerna i Karlbergsskolan ändamålsenliga för verksamheten. Inspektörerna bedömer att personalens kompetens och tillgången till materiella resurser är bra. Inspektörerna uppfattar att många är medvetna om att ljudnivån behöver förbättras dvs. dämpas men att det beroende på skolans arkitektur kan bli svårt. Inspektörerna bedömer att en prioritering av utvecklingsbehoven bör upprättas utifrån en analys av behoven, med tanke på att resursen minskat.

¹ Den del av skolans resurser som är styrd till läromedel och liknande och som utgår med ett fastställt belopp per elev.

Sammanfattande bedömning

Den pedagogiska verksamheten i Karlbergsskolan är i linje med de nationella bestämmelserna och målen för grundskolan. Skolan utgör en trygg arbetsmiljö för eleverna. Elevvårdsteamet är mycket väl fungerande med en bred syn på sitt uppdrag och en stor förmåga att utnyttja varandras kompetenser. Eleverna och personalen får en bra utbildning i många viktiga frågor under temat Tillsammans.

Skolverkets inspektörer anser dock att det finns utrymme för att utveckla verksamheten genom att

- öka elevernas inflytande och ansvar för det egna lärandet,
- med vägledning av läroplanen utveckla rutiner för att redovisa varje elevs kunskapsutveckling,
- ha övergripande pedagogiska diskussioner om läroplanens och kursplanernas mål,
- förbättra det systematiska utvecklingsarbetet med kvalitetsredovisningen och ge en tydligare beskrivning av hur målen skall uppnås,
- se över elevens val.

Inspektionen av rektorsområdet för Karlbergsskolan visar att skolan inte uppfyller gällande bestämmelser vad gäller

- utvecklingssamtal,
- betyg eller betygsliknande omdömen för elever årskurs 6 och 7 samt IG-varningar,
- rektors närvaro vid elevvårdskonferens.

Datum	Ort
2004-01-26	Stockholm

Mariette Denholt
Robert Johansson